

Kyrö, Pohjankangas vai Viltti-Hattula?

Kansalaisten ehdotuksia uuden kunnan nimeksi

HARRI MANTILA

1 Tausta ja tavoite

Suunniteltuja nimiä on totuttu antamaan uusille teille, kaduille, kaupunginosille, julkisille rakennuksille ja yrityksille (ks. esim. Viljamaa-Laakso 1999b: 45–50; Paikkala 2001: 179–180). Viime aikojen muutokset Suomen kunnalliskentässä ovat kuitenkin johtaneet siihen tilanteeseen, että yhä useammin uutta nimeä suunnitellaan kuntaliitoksen tuloksena syntyneelle uudelle kunnalle. Suomessa on toteutunut viime vuosina useita kuntaliitoksia, joissa uuden kunnan nimeksi ei ole tullut minkään yhdistyvän kunnan nimi, vaan on tarvittu kokonaan uusi. Näin esimerkiksi kävi vuonna 2009, kun Kestilä, Piippola, Pulkkila ja Rantsila yhdistyivät ja ottivat nimekseen *Siikalatva* tai kun Äetsä ja Mouhijärvi liittyivät Vammalan kaupunkiin ja nimeksi otettiin alueen vanha historiallinen nimi *Sastamala*.

Kuntaliitosten taustalla on niin kutsuttu Paras-hanke. Valtioneuvosto käynnisti sen keväällä 2005 kunta- ja palvelurakenteen uudistamiseksi. Hankkeen toteuttamista ohjaava puitelaki tuli voimaan vuoden 2007 helmikuussa ja on voimassa vuoden 2012 loppuun. Tavoitteena on varmistaa, että koko maassa on tarjolla laadukkaita palveluita. Tämän taas voi taata vain elinvoimainen, toimintakykyinen ja eheä kuntarakenne. (Kunnat.net.) Käytännössä kunnilta on vaadittu selvityksiä sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta joko erilaisten yhteistyörakenteiden tai kuntaliitosten avulla. Taustalla on se ongelma, että Suomessa on paljon pieniä kuntia, joilla on vaikeuksia säilyttää taloutensa tasapaino ja suoriutua kaikista kunnille asetetuista velvoitteista.

Kataisen hallituksen ohjelman (julkaistiin 22.6.2011) kuntapolitiikkaa koskevassa osassa kerrotaan, että ”hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Vahva peruskunta muodostuu luonnollisista työssäkäyntialueista ja on riittävän suuri pys-

tyäkseen itsenäisesti vastaamaan peruspalveluista vaativaa erikoissairaanhoidtoa ja vastaavasti vaativia sosiaalihuollon palveluja lukuun ottamatta”. Edelleen todetaan, että vahvoihin peruskuntiin pohjaava malli vähentää erilaisten yhteistoimintarakenteiden tarvetta. (Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma 2011: 75.) Tämä antaa ymmärtää, että kuntaliitokset jatkuvat ja tarve kunnannimien suunnittelulle jatkuu.

Kuntajakolain 8 §:n mukaan yhdistyvät kunnat tekevät yhdistymissopimuksen, jossa on sovittava muiden muassa uuden kunnan nimestä. Laissa todetaan edelleen seuraavasti: ”Jos kuntien yhdistyessä uudelle kunnalle aiotaan antaa nimi, joka ei ole ollut aiemmin kunnan nimenä, nimestä on ennen yhdistymissopimuksen hyväksymistä hankittava Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen¹ lausunto. Lausunto on liitettävä yhdistymissopimukseen.” Kunnissa nimistönsuunnittelu on useimmissa tapauksissa esimerkiksi kaavoittajan, kunnanjohtajan tai elinkeinoasiamiehen käsissä, ja vain isoissa kunnissa on nimitoimikunta, johon saattaa kuulua nimistön asiantuntijoita (Paikkala 2000: 23–25, 50–51; Paikkala 2001: 179–180).

Tässä katsauksessa analysoin Jämijärven, Kankaanpään ja Parkanon kuntaliitoshankkeen (<http://www.kuntaliitos.fi/>) yhteydessä järjestetyn nimikilpailun satoa. Tutkin, millaisin perustein kansalaiset ehdottavat nimeä uudelle kunnalle, millaiseksi he hahmottavat kunnan nimen ja millaisia vaatimuksia he nimelle asettavat. Tutkimus sivuaa osaltaan kansanlingvistiikkaa siinä mielessä, että kansalaisten nimiehdotuksista ja niiden perusteluista on luettavissa jotain ei-lingvistien nimikäsityksistä. (Ks. Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 153–154; Ainiala & Halonen 2011: 193.)

Tarkastelen rinnalla myös suomen kielen lautakunnan suositusta uusien kuntien nimistä (*Yhdistyvien kuntien nimet*, annettu 13.2.2006, päivitetty 30.5.2008) ja katson, miten asiantuntijoiden ja maallikoiden nimikäsitykset kohtaavat. Kansalaisten nimikäsityksiä on tutkittu aiemminkin. Päres-Schulman (2005) on analysoinut espoolaisen aluekeskuksen nimikilpailun satoa, ja Ainiala (2004) on tarkastellut kesällä 2002 Helsingissä käytyä keskustelua hyvistä kadunnimistä. Ihmisten suhtautumista jo annettuihin nimiin ovat tutkineet esimerkiksi Aalto (2001: 58, 60) ja Koistinen (2008).

Katsauksen tavoitteen voi kiteyttää seuraaviin kolmeen kysymykseen:

1. Millaisia nimiä kansalaiset ehdottavat liitoksen tuloksena syntyvälle uudelle kunnalle?
2. Millaisia nimeämisperusteita erityyppisillä nimillä on? Millaisia kansalaisten kilpailuun lähettämät nimiehdotusten perustelut ovat laajemmin? Millaisia diskursseja perusteluissa esiintyy?
3. Miten kansalaisten nimiehdotukset ja niiden perustelut sopivat yhteen niiden suositusten kanssa, jotka suomen kielen lautakunta on antanut yhdistyvien kuntien nimistä?

1. Nykyisin Kotimaisten kielten keskus.

2 Aineisto ja nimervalinnan prosessi

Kaksi paikallislehteä, Kankaanpäässä ilmestyvä Kankaanpään Seutu ja Parkanossa ilmestyvä Ylä-Satakunta, järjestivät heinäkuussa 2011 kilpailun, johon sai lähettää ehdotuksen uuden kunnan nimestä perusteluineen. Kilpailu oli menestys: nimiehdotuksia tuli kummankin paikallislehden toimitukseen määräaikaan mennessä yhteensä peräti 226, joista eri nimiä oli 155. Olen saanut käyttööni kaikki nimikilpailuun tulleet ehdotukset ja niiden perustelut, ja ne muodostavat tässä tarkastelemani aineiston. Perustelut ovat hyvin erilaisia ja eritasoisia: pisimmät ovat yli 400 saneen mittaisia, kun taas toisissa on vain pari sanaa, esimerkiksi *Jäminkyö, vrt. Hämeenkyö*. Noin kolmanneksesta perustelut puuttuvat kokonaan, tai ne ovat hyvin epäselviä.

Nimervalinnan prosessi eteni siten, että ensin asiantuntijaraati seuroi ehdotuksista parhaat ottaen huomioon suomen kielen lautakunnan antamat suositukset uusien kuntien nimien muodostamisesta (ks. *Yhdistyvien kuntien nimet*). Asiantuntijaraatiin oli kutsuttu kankaanpääläinen kulttuurivaikuttaja ja Kankaanpää-seuran puheenjohtaja Pentti Luodetlahti, jämsämaalainen historianlehtori Elise Pitkäranta, parkanolaissyntyinen suomen kielen professori Harri Mantila sekä kuntaliitosta valmistelleen konsulttiyritys Audiapron edustaja Marjo Helin, hankin alun perin parkanolainen. Kokouksessa olivat läsnä myös kummankin mainitun paikallislehden päätoimittajat Antero Karppinen ja Veli-Matti Heinisuo.

Asiantuntijaraati kokoontui Kankaanpäässä 4. elokuuta 2011. Se valitsi ehdotetuista nimistä seitsemän parhaana pitämänsä, jotka olivat *Hämeen kangas, Kyrö, Kyrön kangas, Kyrönlinna, Niinisalo, Pohjankangas* ja *Sydänmaa*. Nämä julkaistiin jälleen mainituissa paikallislehdissä. Yleisöllä oli nyt mahdollisuus äänestää omaa suosikkiaan sekä ehdottaa vielä jotain uuttakin vaihtoehtoa. Nimen suunnitteluprosessi oli siis tässä kuvatussa tapauksessa varsin demokraattinen. Saivathan kuntien asukkaat vaikuttaa asiaan peräti kaksi kertaa. (Vrt. Paikkala 2000: 34, 51.) Äänestyksen voitti selvästi *Niinisalo*, jota kannatti 111 äänestäjää noin neljästä sadasta. Kuitenkin paikallislehti Ylä-Satakuntaan tulleissa vastauksissa eniten ääniä sai *Sydänmaa*. (Kankaanpään seutu 25.9.2011.)

Uuden kunnan nimestä päätti lopullisesti kuntaliitoksen ohjausryhmä, joka koostui kunnallispoliitikoista. Tehtävä oli vaikea, ja nimikysymys oli syksyllä 2011 edelleen avoinna, vaikka yhdistymissopimusluonnos oli muuten valmis ja verkossa kaikkien luettavissa. Ratkaisuun kuntaliitoksen ohjausryhmä pääsi lopulta kokouksessaan 1. joulukuuta Jämijärven Jämällä. Uuden kunnan nimeksi päätettiin tuolloin kompromissinimi *Pohjankangas* sillä perusteella, että se sai kannatusta kaikista kolmesta kunnasta tulleissa ehdotuksissa vaikei yleisimmin ehdotettu nimi ollutkaan. Tätä kirjoitettaessa on juuri ilmestynyt valtioneuvoston asettaman työryhmän esitys uudeksi kuntajaoksi. Siinä ei kannateta Jämijärven, Kankaanpään ja Parkanon liitoshanketta (*Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne* 2012: 121), joten tällä hetkellä näyttää siltä, että Pohjankankaan kuntaa ei ehkä perustetakaan.

3 Menetelmä

Olen luokitellut nimiehdotukset erilaisiin luokkiin nimeämisperusteiden mukaan. Nimeämisperusteella tarkoitetaan niitä asiaperusteita, joiden mukaan nimiä annetaan tai tässä tapauksessa ehdotetaan. Nimenantajalla on mielessään jokin kielenulkoiseen todellisuuteen kuuluva seikka, esimerkiksi paikan muoto tai muu ominaisuus, jonka mukaan hän nimeää paikan. (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 37–38, 100.) Nimeämisperusteen olen ottanut aineiston luokittelun perustaksi, koska haluan saada tietää, miten kansalaiset hahmottavat kunnan nimen, millaisia seikkoja siihen liittyy heidän mielessään ja miten he näillä perusteilla ehdottavat uudelle kunnalle nimeä.

Menettelyni on samansuuntainen kuin Päres-Schulmanilla (2005) espoolaisen aluekeskuksen nimikilpailuun tulleiden nimeämisperusteiden analyysissa. Hänellä ei kuitenkaan ole ollut käytössään kansalaisten itse kirjoittamia perusteluja, joten hän on ehdotettujen nimien pohjalta joutunut oletamaan, että kuten kansanomaisilla paikanimillä myös aineiston ”jokaisella nimellä on taustallaan jokin motiivi tai useita motiiveja”. (Mts. 211–212.) Omassa tapauksessani nimeämisperusteet ovat kansalaisten lähettämistä perusteluista lähtöisin aina silloin, kun perustelu on ollut käytettävissä. Ilman näitä perusteluja ehdotusten luokittelu voisi olla toisenlainen.

Nimeämisperusteiden mukaan olen muodostanut seuraavat neljä luokkaa: 1) elementin *Kyrö* sisältävät nimet, joiden nimeämisperusteissa tulevat esiin viittaukset yhdistyvien kuntien historialliseen emäpitäjään Kyröön (nyk. Hämeenkyrö), 2) nykyisin käytössä olevat nimet, 3) nykyisistä nimistä muokatut nimet ja 4) uudet nimet. Tämä jako on olennaisesti erilainen kuin usein esitetty nimeämisperusteiden luokittelu, jossa nimeämisperusteet jaetaan neljään pääluokkaan: paikan sijainti, paikan luonnollinen ominaisuus, paikalla oleva tai esiintyvä ja paikan suhde ihmiseen (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 100). Tämä luokittelu ei kuitenkaan paljastaisi analysoimani aineiston erityisluonnetta eikä toisi vastausta tutkimuskysymyksiini. Kun ehdotetaan uutta nimeä, voidaan nimeämisperusteita hakea useammista suunnista. Voidaan esimerkiksi käyttää jo olemassa olevia nimiä, jotka voivat olla alun perin nimeämisperusteiltaan erityyppisiä. Esimerkiksi *Niinisalon* nimeämisperuste on ilmeisesti ollut aikoinaan paikalla esiintyvät niinipuut eli metsälehmukset (*Suomalainen paikannimikirja* 2007: 289), mutta tässä aineistossa *Niinisalo*-nimiehdotuksen peruste on, että nimi on nykyisin käytössä oleva.

Mainittuihin neljään nimeämisperusteiden ryhmään olen vielä muodostanut alaryhmiä, jolloin lopullinen luokittelu näyttää seuraavalta:

- 1 *Kyrö*-elementin sisältävät nimet
 - 1a Historiallisesti olemassa olleet nimet (esim. *Kyrönkangas*)
 - 1b Muut *Kyrö*-elementin sisältävät nimet (esim. *Uus-Kyrö*)

- 2 Nykyisin käytössä olevat nimet
 - 2a Nykyisin käytössä olevat kunnan- ja kylännimet (esim. *Parkano*, *Niinisalo*)
 - 2b Nykyisin käytössä olevat luontonimet (esim. *Hämeenkangas*)

- 3 Nykyisin käytössä olevista nimistä muokatut nimet
 - 3a Maakuntien nimistä muodostetut nimet (esim. *Satapirkka, Hämeenlatva*)
 - 3b Kuntien nimistä yhdistämällä muodostetut nimet (esim. *Pääkanojärvi*)

- 4 Uudet nimet
 - 4a Paikalla olevan tai esiintyvän mukaan ehdotetut nimet (esim. *Kangasharju*)
 - 4b Esteettisin perustein ehdotetut nimet (esim. *Siniharju, Karpalo*)
 - 4c Humoristisin tai ironisin perustein ehdotetut nimet (esim. *Viltti-Hattula, Ikaalisten maalaiskunta*)
 - 4d Muu nimeämisperuste, joka usein jää myös epäselväksi (esim. *Elomäki*)

Jokaisen nimiehdotuksen olen laskenut vain yhteen ryhmään, vaikka joissain tapauksissa luokittelu on ollut hankalaa. Tästä ongelmasta otan esimerkiksi nimiehdotuksen *Kyrönkangas*. Se on olemassa oleva nimi, ja sillä on viitattu alueella sijaitseviin Hämeen- ja Pohjankankaaseen. Nimi ei kuitenkaan ole nykyään aktiivisessa käytössä, eli se on oikeastaan historiallinen nimi. Sitä kuitenkin käytetään joskus nykyäänkin: esimerkiksi muutaman vuoden välein järjestettävä kansanmusiikkitapahtuma on nimeltään *Kyrönkankaan pelimannipäivät*. Tässä yhteydessä *Kyrönkangas* tuntuu viittaavan epämääräisesti puheena oleviin kuntiin ja niiden nykyisiin naapureihin.

Nimikilpailuun tulleissa perusteluissa *Kyrönkangas* liitetään poikkeuksettomasti muihin *Kyrö*-elementin sisältäviin nimiin, ja niitä perustellaan seikoin, jotka liittyvät alueen historiaan. Niinpä olen ratkaissut ongelman siten, että käsittelem historiallisen *Kyrö*-elementin sisältäviä nimiä omana ryhmänään niiden täysin yhteneväisten perustelujen vuoksi. Muut luokat eivät ole nimeämisperusteiltaan aivan yhtä yhtenäisiä, mutta päälinjat näkyvät kuitenkin selvästi: Nykyisin käytössä olevien nimien perusteluissa toistuu muita useammin viestivyyttä, tunnettuutta ja markkinoivuutta. Muokattuja nimiä taas ei usein perustella lainkaan. Kokonaan uusien nimien perustelut ovat moninaisia.

Nimeämisperusteiden lisäksi tarkastelen myös niitä laajempia perusteluja, jotka nimikilpailuun osallistujat ovat kirjoittaneet ehdotuksensa perään. Siteeraan niitä tuonempana autenttisessa asussaan kaikkine virheineen. Näiden perusteluiden tarkastelussa olen edennyt siten, että olen teemoitellut perustelut sen mukaan, mitä seikkoja niissä on painotettu (menetelmästä ks. Eskola & Suoranta 2005: 174–180). Käytän väljästi myös diskurssintutkimuksen terminologiaa pohtiessani, minkälainen näkökulma ehdottajalla on kunnan nimeen. Kysymys on siis siitä, millaisia merkityksiä kunnan nimelle annetaan. (Ks. esim. Pietikäinen & Mäntynen 2009: 22–28.) Samaan tyyliin mutta ilman diskurssintutkimuksen terminologiaa on kansalaisten perusteluja tutkinut Koistinen (2008), joka on analysoinut Espoon kadunnimikyselyn vastauksia.

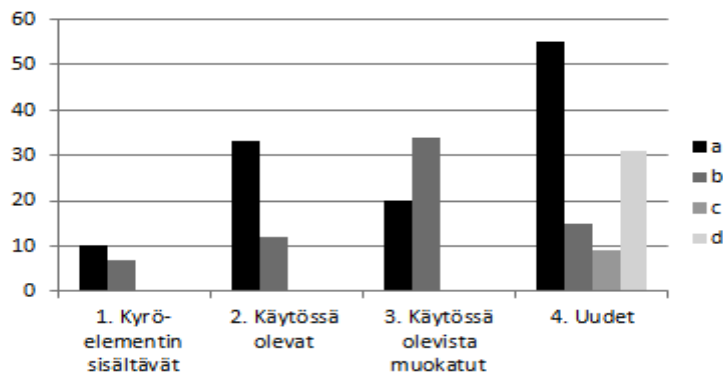
Tähdennettäköön vielä, että perusteluiden tarkastelu ei ole varsinaista diskurssi-analyysia. Termi diskurssi tarjoaa tässä vain työvälineen, jonka avulla voin jäsentää perusteluissa esiin nousevia seikkoja. Nimethän voi nähdä monella tavalla erilaisina merkitysjärjestelminä. Toisissa nimiehdotuksissa ja niiden perusteluissa kunnan nimi nähdään esimerkiksi osaksi paikallishistoriaa, kun taas toisissa kunnan nimi käsitellään osaksi alueen markkinointistrategiaa. (Vastaavasta menettelystä ks. Solin 2002: 159–

161; vrt. Ainiala & Halonen 2011: 193.) Analyysi jää joka tapauksessa vähän epäsymmetriseksi siksi, että perustelut ovat niin erimittaisia ja osasta ne puuttuvat kokonaan. Kuitenkin juuri näissä diskursseissa näkyvät kansalaisten käsitykset siitä, mitä paikannimet ovat tai millaisia uusien nimien tulisi olla.

4 Nimiehdotusten analyysi

4.1 Nimiehdotusten määrällinen jakauma

Kuviossa 1 esitän kaikkien kilpailuun lähetettyjen nimiehdotusten määrällisen jakauman. Olen laskenut kuvioon mukaan kaikki ehdotukset enkä siis eri nimiä siksi, että tutkimuskysymykseni pääpaino on kansalaisten, ei-lingvistien, nimikäsitelyssä. Kuvio siis paljastaa sen, kuinka monta ehdotusta erilaisten nimeämisperusteiden takana on. Tuonempana tuon kuitenkin esiin, kuinka monta eri nimeä kuhunkin luokkaan kuuluu.



Kuvio 1.
Kaikkien nimiehdotusten frekvenssit nimeämisperusteen mukaan (N 226).

Kuviosta 1 näkyy, että uutta kunnannimeä pohtiessaan nimikilpailun osallistajat ajattelevat useammin jotain muuta kuin jo olemassa olevia ja historiallisia nimiä. Luokkiin 1 ja 2 kuuluvia nimiehdotuksia on vain 62 eli 27,4 % kaikista ehdotuksista. Luokkien 3 ja 4 ehdotusten määrä taas on yhteensä 164, mikä on 72,6 % kaikista ehdotuksista. Aivan toisenlaisen tuloksen on saanut Koistinen (2008: 85) Espoon kadunnimikyselyn analyysissään, nimittäin siinä vastaajien suurin osa piti parhaana nimenantotapana uusien nimien muodostamista vanhojen nimien pohjalta. Omassa tapauksessani kaikkein eniten ehdotettiin kokonaan uusia nimiä (110 kpl).

Luokkaan 1a eli historiallisesti olemassa olleisiin nimiin kuuluu vain kaksi eri nimeä eli *Kyrö* (kolme ehdotusta) ja *Kyrönkangas* (seitsemän ehdotusta). Luokkaan 1b

eli muihin Kyrö-elementin sisältäviin nimiin kuuluu seitsemän ehdotusta, joista viisi on eri nimiä: *Kyrönharju*, *Kyrölinna*, *Kyrönmetsä*, *Uus-Kyrö*, *Ylä-Kyrö*. Luokkaan 2a eli nykyisin käytössä oleviin kunnan- ja kylännimiin kuuluu 33 ehdotusta, mutta eri nimiä niistä on vain 8: *Kairokoski*, *Kankaanpää*, *Kuninkaanlähde*, *Kuusijoki*, *Niinisalo*, *Parkano*, *Suurimaa*, *Sydänmaa*. Nykyisin käytössä olevia luontonimiä (luokka 2b) on ehdotettu 12 kertaa, mutta eri nimiä on vain kaksi eli *Hämeen kangas* ja *Pohjankangas*.

Luokassa 3a ovat mukana nykyisistä maakunnanimistä *Satakunta*, *Pirkanmaa* ja *Häme* muokatut nimet. Ehdotuksia on 20, ja niistä eri nimiä on 16, esimerkiksi *Hämeensuu*, *Kangashäme*, *Pirkanlatva*, *Sataharju*, *Satahäme*, *Satapirkka*, *Uushämeen kaupunki*, *Ylä-Satakunta*. Näitä enemmän eli 34 kappaletta on Jämijärven, Kankaanpään ja Parkanon kuntien nimistä yhdistämällä tehtyjä ehdotuksia eli luokkaan 3b kuuluvia tapauksia. Eri nimiä näistä on 30, ja ne ovat melko mielivaltaisia tai jopa kielenvastaisia, esimerkiksi *Jäminokaa*, *Järviparpää*, *Järvikanno*, *Kankajärvi*, *Kankano*, *Kapajärvi*, *Kaparjalan kaupunki*, *Parkaanjärvi*, *Parpääjärvi*.

Uusista nimistä suurin osa kuuluu luokkaan 4a eli paikalla olevan tai esiintyvän mukaan nimettyihin tapauksiin. Näihin olen laskenut kaikki ne nimet (55 kpl), joiden perusteluissa viitataan puheena olevan alueen karuihin mäntykankaisiin, harjuihin, soihin ja lähteisiin, esim. *Harjukangas*, *Harjusto*, *Honkaisto*, *Kangasharju*, *Kangasmaa*, *Kankaala*, *Kankaankeidas*, *Lähde*, *Lähdekangas*, *Mäntykangas*, *Petäjäinen*, *Petäjäkangas*. Eri nimiä 55:stä on 45.

Luokkaa 4b eli esteettisin perustein ehdotettuja nimiä on 15, joista eri nimiä on 12, esim. *Karpalo*, *Käkikangas*, *Pinusjärvi*, *Sini*, *Siniharju*, *Sinikangas*, *Tuulijärven kaupunki*. Ironisin ja humoristisin perustein ehdotettiin yhdeksää nimeä, joista eri nimiä on kahdeksan, esim. *Ikaalisten maalaiskunta*, *Vehreestadin kaupunki*, *Viltti-Hattula*. Luokkaan 4d kuuluu 31 nimiehdotusta, jotka ovat hyvin monenkirjavia, esim. *Elomäki*, *Eräsalo*, *Kaakkuri*, *Kolmikko*, *Kuntsu*, *Käenlinna*, *Niittinen*, *Pihlajamaa*, *Reima*, *Uuras*. Ehdotuksissa on kaksi kertaa *Kaanava*, muutoin kaikki ovat eri nimiä.

Nimiehdotusten määrällinen tarkastelu nimeämisperusteiden mukaan paljastaa, että silloin kun nimiä haetaan alueen tutusta nimimaisemasta joko palauttamalla vanhoja historiallisia nimiä ja muokkaamalla niitä tai etsimällä ehdotuksia nykyisin käytössä olevista nimistä, päädytään usein samoihin vaihtoehtoihin. Näitä ehdotuksia on 62, ja näistä vain 17 on eri nimiä. Jos taas halutaan muokata olemassa olevista uusi nimi tai keksiä kokonaan uusi nimi, variaatiota ehdotuksissa on paljon enemmän. Luokissa 3 ja 4 on eri nimiä peräti 141 kappaletta 164:stä. Taulukossa 1 esitän vielä nimet, joita oli ehdotettu kolmasti tai useammin. Nämä ovat kaikki luokkien 1 ja 2 nimiä ehdotuksia *Jäminmaa* ja *Kangasjärvi* lukuun ottamatta.

Taulukko 1.
Useimmin ehdotetut nimet.

Sijaluku	Nimiehdotus	Ehdotusten määrä
1.	<i>Niinisalo</i>	15
2.	<i>Pohjankangas</i>	8
3.	<i>Kyrönkangas</i>	7
4.	<i>Sydänmaa</i>	5
5.	<i>Hämeenkangas</i> <i>Kankaanpää</i>	4
6.	<i>Jäminmaa</i> <i>Kangasjärvi</i> <i>Kuninkaanlähde</i> <i>Kyrö</i> <i>Mäntykangas</i>	3

4.2 Nimiehdotusten ja nimeämisperusteiden laadullinen tarkastelu

4.2.1 Kyrö-elementin sisältävät nimet

Kyrö-elementin sisältävät ehdotukset (luokat 1a ja 1b) perustuvat kaikki siihen tosiseikkaan, että Jämijärvi, Kankaanpää ja Parkano ovat kaikki aikoinaan kuuluneet jo keskiaikaiseen Kyrön suurpitäjään (ks. esim. Papunen 1996: 237). Sen keskuspaikka oli nykyinen Hämeenkyrö, ja laajimmillaan sen asukkaiden nautinta-alueet ulottuivat nykyiselle Etelä-Pohjanmaalle Kyrönjoen suulle saakka. Kyrön pitäjä mainitaan jo 1200-luvun lopussa Pyhän Henrikin ihmeluettelossa, mutta on todennäköistä, että se on ollut olemassa jo 1100-luvulla. (Suvanto 1973: 25–26, 36–37, 60–62.)

Kyrö-nimestä on kirjoitettu paljon. Nimi esiintyy sekä itä- että länsimurteiden alueella. Läntisiä *Kyrö*-nimiä on paljon erityisesti hämäläis-satakuntalaisella alueella, ja nimien länsisuomalainen levintä selittyy kyröläisten (hämeenkyröläisten) asutus- ja erätoiminnan leviämisen ensi Etelä-Pohjanmaalle ja sieltä aina Peräpohjolaan saakka. Vahtola (1980: 309–313; *Suomalainen paikannimikirja* 2007: 205) on selittänyt sanan *kyrö* vanhaksi hämäläiseksi maastoappellatiiviksi, joka tarkoittaa ’ryteikköistä, louhikkoista ja vaikeakulkuista maastonkohtaa, jonne on helppo piiloutua’. Maastoappellatiiviselitykseen päättyy myös Luho (1954: 139), jonka mukaan ”*kyrö* tarkoittaa korkeata, jyrkkärinteistä kalliota, kivikkoista mäkeä ja someroista, kivistä harjua; eräelämässä laajaa takamaa-aluetta, jolle ovat ominaisia kankaat, harjut, vuoret, järvet ja joet”. Vilkuna (1965: 115–116) on kuitenkin pitänyt sanoja *kyrö* ja *kyröläinen* vanhoina henkilön- ja heimonniminä, koska *kyröläinen* esiintyy jo kansanrunoissa esimerkiksi sellaisten etnonymien kuin *hämäläinen*, *ruotsalainen* ja *virolainen* rinnalla.

Kyröä, *Kyrönkangasta* tai muuta *Kyrö*-elementin sisältämää nimeä ehdottavien perustelut ovat pisimpiä koko aineistossa. Niissä korostetaan liittyvien kuntien yhteistä menneisyyttä, jonka ajatellaan liimaavan ne yhteen. Perusteluissa viitataan myös tulevaisuuteen. Historiasta nostetun nimen nimittäin ajatellaan sopivan myös niille muille kunnille, jotka aikoinaan ovat kuuluneet Kyrön suurpitäjään ja jotka mahdollisesti

myöhemmin liittyvät mukaan. Näille perusteluille on yhteistä, että niissä nimeä suunnitellaan paitsi historiallisista lähtökohdista myös ottaen huomioon nykyiset kuntapoliittiset ratkaisut ja mahdolliset tulevat suurkunnat. Niissä aktivoituu asiantuntijadiskurssi, joka kertoo kotiseudun tuntemuksesta ja kunnalliskentän muutoksista. Pelkkää *Kyröä* ehdottavat pitävät nimeä lisäksi lyhyenä ja ytimekkäänä, jolloin se sopii monenlaiseen käyttöön, brändiksikin. Näin perustelee esimerkiksi Kankaanpään seutuun ehdotuksensa lähettänyt vastaaja, jonka ehdotukseen sisältyvät ehdotukset *Kyrö*, *Kyrönkangas* ja *Uus-Kyrö*:

- (1) Ehdotan nimiä: *Kyrö*, *Kyrönkangas* tai *Uus-Kyrö*. Mikään näistä nimistä ei ole käytössä. *Kyrö* on nimi kuntien yhteisestä menneisyydestä. Se yhdistää ja siinä on tuhatvuotinen historia takana. *Kyrö* on sopivan naseva ja lyhyt myös tehokkuutta vaatimaan nykyaikaan. Lisäksi sillä on kunnat yhteenliittävä historia. Brändääjät puhuvatkin yhteisestä tarinasta. Nimellä on myös se hyvä puoli, ettei se sulje lähikuntia pois vaan pikemminkin kutsuu yhteiseen kuntaan kun nimikin on yhdistää *Karviaa*, *Honkajokea*, *Parkanoa*, *Kihniötä*, *Ikaalista*, *Hämeenkyröä*, *Kankaanpäättä* ja *Jämijärveä*. Myös niitä kuntia, jotka jäivät nyt pois. *Kyrönkangas* Karppisen ehdotuksen mukaisesti on myös mahdollinen hyvä nimi. Siinä on kunnat yhdistävä luonnonmuodostuma myös mukana. Lisäksi *Kyrönkangas* viittaa yhteen Suomen vanhimmista maanteistä *Kyrönkankaantie*hen. Nimi ei voi olla vain uuden kunnan yhdestä osasta otettu tai ainakin sellaisen ottaminen ei liene viisasta esim. *Jämi*, *Niinisalo*, *Käenkoski*, *Suurimaa*.

Kuten edellä olevasta perustelusta käy ilmi, vanhin tunnettu reitti Hämeestä Pohjanmaalle tunnetaan *Kyrönkankaan tienä*. Se kulki Hämeen- ja Pohjankangasta pitkin Ikaalisista *Jämijärven* kautta *Kankaanpäähän* ja siitä edelleen *Karviaan* ja *Kauhajoelle*. Tie on edelleen näkyvässä maastossa, ja sen *Jämijärvellä* sijaitsevan osuuden nimikin on *Kyrönkankaantie*. Erikseen on ollut vielä *Kyrönkankaan talvitie*, joka kulki Ikaalisista *Parkanon* kautta *Jalasjärvelle*. (Jokipii 1996: 7–14.) Nimi *Kyrönkangas* siis liittyy kaikkien kolmen yhdistyvän kunnan historiaan ja sopii kuvaamaan myös niiden sijaintia Hämeen ja Pohjanmaan rajaseutuna. Mukana on vanhan emäpitäjän nimi sekä viittaus seudun kuuluisiin kankaisiin. Kuten edellä on tullut esille, nimeä saatetaan käyttää nykyisin esimerkiksi joidenkin tapahtumien nimessä.

Kyrölinna-nimiehdotus voisi kuulua myös uusien nimien luokkaan, mutta sillä on toisaalta jotain historiallista ja onomastista taustaa alueella. Vuonna 1640 perustettiin *Karvianjoen* varrelle sotilaallinen varustus eli linnake, joka tunnetaan *Kyrön skanssin* nimellä (Papunen 1996: 359–360). Paikka on nykyisen *Karvian* kunnan alueella *Kantin kylässä*, jonka nimi tietysti tulee juuri *skanssi* (~ *skantsi*) -sanasta. Sen merkitys on 'pienehkö linnoitus t. linna, kastelli' (NS s. v. *skanssi*), ja se tulee ruotsin sanasta *skans*. *Linna* esiintyy muutenkin alueen nimistöissä. *Parkanossa* on *Linnanjärvi* ja *Linnankylä*, jotka puolestaan ovat saaneet nimensä *Linnan* talosta, joka oli keskiajalla *Kyrön* pitäjän pohjoisin asumus (Papunen 1996: 232–233). Muun muassa näiden syiden vuoksi

Kyrönlinna pääsi *Kyrön* ja *Kyrönkankaan* lisäksi asiantuntijaraadin esittämänä mukaan toiselle kierrokselle.

Kyrö-nimenosan sisältävissä nimiehdotuksissa ja niiden perusteluissa ovat selvimminkin esillä ammattimaisten nimistötutkijoiden näkemykset paikannimestä osana paikan muistia, kansallismaisemaa ja ihmisten identiteettiä. Paikannimiä ei voi muuttaa mielivaltaisesti tai keksiä uusia irrallaan alueen nimimaisemasta, vaan jokainen nimi kantaa mukanaan alueen kansankulttuurin, elinkeinojen, kieliolojen, hallinnollisten olojen jne. historiaa. Paikannimi rakentuu toisenlaisin perustein kuin vaikka liikeyrityksen nimi. Paikannimellä on viestintätehtävänsä lisäksi kulttuuritehtävä. (Ks. esim. Kiviniemi 1999: 11; Paikkala 2001: 186–188; Koistinen 2008: 77–81.) Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Suomen kuntaliitto järjestivät vuonna 1998 kyselyn kaikille kunnille niiden nimistösuunnittelusta. Yksi kyselyn tuloksista oli, että kunnissa kyllä laajasti ymmärrettiinkin paikannimistön luonne alueen historian kuvastajana (Paikkala 2000: 52).

Suomen kielen lautakunnan suosituksissa todetaan, että ”alueen historiasta tai ympäristöstä voi löytyä nimi, joka kuntaliitoksessa voisi saada uuden tarkoitteen”. Esimerkkinä käytetään *Sompiota*, joka on vanha käräjäkunnan nimi ja joka voisi tulla kunnan nimeksi, jos Sodankylä, Pelkosenniemi ja Savukoski yhdistyisivät. Toisena esimerkkinä mainitaan *Raasepori*, joka oli alkuaan linnaläänin nimi. *Raaseporista* tulikin sittemmin kunnannimi vuoden 2009 alussa, kun Karjaa, Pohja ja Tammisaari muodostivat uuden kaupungin. Tämän periaatteen kanssa *Kyrö*-nimet ja niiden perustelut käyvät hyvin yhteen.

4.2.2 Nykyisin käytössä olevat nimet

Nykyisin käytössä olevista kunnannimistä (luokka 2a) on esitetty viisi kertaa *Kankaanpää*tä ja kerran *Parkanoa* mutta *Jämijärveä* ei kertaakaan. Yhdistymiskaavailujen alkuvaiheessa päätettiin, että uuden kunnan nimeksi ei oteta mitään olemassa olevaa kunnannimeä, vaan uudelle kunnalle annetaan kokonaan uusi nimi. Tämä oli ymmärrettävä lähtökohta siksi, että yhdenkään kunnan keskustaajama ei muodosta alueen luonnollista keskusta. Jämijärvi on pieni kunta, mutta Parkano on kaupunki, jonka keskustaajama ei ole olennaisesti pienempi kuin Kankaanpään. Nimiasia on tällaisessa tilanteessa tietysti erittäin hankala toisin kuin silloin, kun yhdistyvillä pienillä kunnilla on selvä muita suurempi keskus, johon asiointi suuntautuu. Kuntien yhdistymissopimusluonnoksen mukaan kuitenkin Kankaanpään taajamasta tulisi uuden kunnan keskus. Tämä seikka mainitaan niissä perusteluissa, joissa *Kankaanpää*tä kannatetaan:

- (2) Paras ehdotus on mielestäni kyllä KANKAANPÄÄ perustelu: asukasluvultaan suurin ja sovittu keskushallinnon paikka

Suomen kielen lautakunnan suosituksen kanssa *Kankaanpää*-ehdotus sopisi hyvin yhteen. Suosituksen toisessa kohdassa nimittäin todetaan seuraavasti: ”Olisi suotavaa, että kunnat voisivat sopia, että jokin yhdistyvien kuntien nimistä tulisi uuden kunnan nimeksi. Esimerkiksi sopivat jo tehdyt liitokset, joissa yhteiseksi nimeksi on otettu yh-

den liittyvän kunnan nimi, vaakunaksi toisen liitoskumppanin vaakuna. Esimerkiksi Haminan ja Vehkalahden liitoksessa kaupungin nimeksi jäi Hamina, mutta sen vaakunaksi hyväksyttiin Vehkalahden vaakuna. Oma ryhmänsä ovat tapaukset, joissa suuren kaupungin ympäristökunnat sulautuvat kaupunkikeskukseen. Silloin uuden kunnan nimeksi tulee ilman muuta keskuskaupungin nimi. Näin on käynyt, kun Helsinki, Turku, Tampere ja Kuopio ovat laajentuneet ympäryskuntien liitoksissa.”

Tulevina vuosina Suomessa jouduttaneen tekemään lukuisia kuntaliitoksia, joissa liittyy yhteen tasavahvoja kuntia, joilla ei ole selvää muita suurempaa keskusta. Tähän viittaavat hallituksen tämänhetkiset kaavailut, joissa Suomeen ollaan muodostamassa ehkä vain 70 kuntaa (*Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne* 2012). Nimistösuunnittelun tarve on tällöin erittäin suuri. Toivoa vain sopii, että asiantuntijoiden sanaan luotetaan, ettei kunnannimistöömme tule nimimaisemaan sopimattomia aineksia.

Nykyisin käytössä olevista kylännimistä uuden suurkunnan nimeksi ehdotettiin siis seuraavia: *Kairokoski, Kuninkaanlähde, Kuusijoki, Niinisalo, Suurimaa* ja *Sydänmaa*. Kahdessa ehdotuksessa näitä oli hiukan varioitu: *Kuninkaanlähteen kaupunki* ja *Niinisalon seutu*. Kuten edellä on jo tullut ilmi, *Niinisalo* (15 ehdotusta) oli kaikkein useimmin ehdotettu nimi, ja tämä nimi siis voitti myös äänestyksen, jonka paikallislehdet järjestivät asiantuntijaraadin valitsemien seitsemän nimen kesken. Nimiehdotusta perusteltiin tunnettuudella, joka perustuu ennen kaikkea Niinisalon varuskuntaan. Siellä on annettu tavallisen varusmieskoulutuksen lisäksi myös rauhanturvaajien koulutusta. Näissä perusteluissa tulee esiin myös talous- ja markkinointidiskurssi. Nimen ajatellaan olevan jotain sellaista, jolla kuntaa myydään. Kunnathan kilpailevat nykyään yrityksistä, uusista veronmaksajista ja turisteista. Samalla argumentoidaan historiasta nostettuja nimiä vastaan, koska niillä ei ole tunnettuutta oman alueen ulkopuolella. (Tästä ajattelusta ks. Päres-Schulman 2005: 204–205; Koistinen 2008: 81; Paikkala 2001: 185; ks. myös Viljamaa-Laakso 1999a: 85.) Nämä seikat mainitaan peräti 11 perustelussa, ja lopuissa neljässä ehdotuksessa perusteluja ei olekaan. Yhdessä perustelussa nimen arvellaan olevan jopa *globaalisti tunnettu*. Näin kirjoittaa esimerkiksi yksi Kankaanpään seutuun ehdotuksensa lähettänyt henkilö:

- (3) Mistä Pohjois-Satakunta tunnetaan? Mikä nostaa sen nyt tai jatkossa muiden kuntien joukosta muun suomen ja miksei ulkovaltojenkin tietoisuuteen? Kyse on enemmän ulkoisesta kuin satakunnan sisäisestä uskottavuudesta. Uskottavuudella tarkoitan sitä, kuinka muut eri kunnan ihmiset ympäri suomea uutta kuntaa arvioivat (sen vahvuuksia ja tunnettavuutta). Kaukaa historiasta haettu nimi tunnetaan ehkä paikallisesti, mutta sen markkinointi ja tunnetuksi tekeminen ympäri suomea voi osittautua vaikeaksi ja kalliiksi. Mistä uuden kunnan alue tunnetaan? Se tunnetaan Niinisalosta. Niinisalossa on vuodesta 1930 alkaen saanut sotilaskoulutusta varusmiehenä arviolta noin 200 000 alokasta. Sen lisäksi lukuisat kertausharjoitukset ovat tuoneet sinne samassa ajassa kymmeniä tuhansia reserviläisiä. Kun ajatellaan, että nämä varusmiehet ovat kertoneet tyttöystävillään / vaimoilleen, vanhemmilleen ja myöhemmin lapsilleenkin Niinisalon varusmiespalveluksesta / reservin kertausharjoituksesta voidaan arvioida, että Niinisalon tun-

tee varsin läheisesti jo noin miljoona kansalaista. Kun tähän vielä lisätään kansainvälinen ulottuvuus, niin Niinisalo tunnetaan ainakin yli 70 kansallisvaltiossa sillä viimeisen yli 10 vuoden aikana Niinisalossa on vierailut kyseiset yli 70 maan edustajat. Kaikki tämä siis ilman sentinkään uhrausta jälkimarkkinointiin. Ja joka vuosi kaksi varusmiesten saapumiseraa tuo lisää uusia Niinisalon ystäviä noin 10 000 henkilön vuosivauhdilla.....
Edellä esitetyin perustein esitän kunnan nimeksi Niinisalo.

Niinisalo on Kankaanpään kaupunkiin kuuluva kylä, joka sijaitsee noin viisi kilometriä keskustaajamasta Parkanon suuntaan ja jossa on noin tuhat asukasta. Uuden kunnan nimeksi *Niinisalo* on ehdotus, joka sopii yhteen suomen kielen lautakunnan suosituksen kanssa. Kohdassa neljä todetaan, että ”myös jokin suureksi ja tunnetuksi kasvanut kylä voisi tulla koko uuden kunnan nimeksi. Näin kävi, kun Revonlahti ja Paavola yhtyivät ja kunnan nimeksi otettiin *Ruukki*, yhden Paavolan kylän nimi”. Mainitussa tapauksessa *Ruukki* oli kuitenkin myös yhdistyvän kunnan suurin taajama. Sellainen ei Niinisalo ole; sekä Kankaanpään että Parkanon keskustaajamat ovat monin verroin suurempia.

Muista kylännimistä *Kuusijokea*, *Suurimaata* ja *Sydänmaata* perusteltiin niiden sijainnilla. Ne kaikki sijaitsevat puheena olevien kolmen kunnan yhtymäkohdassa ja samalla kutakuinkin maantieteellisessä keskipisteessä. *Kuninkaanlähde* on kulmakunta Kankaanpäässä, ja siellä sijaitsee iso lähde, jota on arveltu jopa Suomen runsasvetisimmäksi. Nimeä perustellaan nimen taustalla olevalla historiallisella tapahtumalla, nimittäin Ruotsin kuningas Adolf Fredrik pysähtyi lähteellä vuonna 1752. (*Suomalainen paikannimikirja* 2007: 194.) Toinen ehdottajista jatkaa vielä: ”*Seudun nykyisille ja tulevaisuuden asukkaille se symboloisi mahdollisuutta ammentaa ehtymättömästi uutta ja voimaannuttavaa.*” *Kairokoski* puolestaan on kulmakunta Parkanon taajamassa, ja siellä sijaitsee samanniminen rautatieliikennepaikka. Se on Parkano–Niinisalo-rataosalla, joka on nykyään vain puolustusvoimien käytössä.

Nykyisin käytössä olevia luontonimiä (luokka 2b) ehdotuksissa on vain kaksi eli *Hämeenkanas* ja kuntaliitoksen ohjausryhmän lopulta valitsema *Pohjankangas*. Edellisessä luvussa esillä olleen *Kuninkaanlähteen* olisi tietysti voinut myös lukea tähän, mutta koska nimeä käytetään myös Kuninkaanlähteen seudun nimityksenä, sijoitin sen kylännimien luokkaan. Hämeenkanas ja Pohjankangas ovat laajoja harjumaaisia kangasmaastoja, jotka ovat mannerjäätikön sulamisvesimuodostumia. Hämeenkanas kulkee Jämijärven eteläpuolta pitkin ja ulottuu Kankaanpään keskustaajamaan saakka. Tästä kohti pohjoista alkaa Pohjankangas, joka ylittää Karvian kautta Kauha-jolle saakka. (Alhonen 1996: 30–33; ks. myös Virkkala 1951: 48.) Kankaanpää sijaitsee näiden kankaiden taitoskohdassa ja on siis kirjaimellisesti kankaiden päässä.

Nimiehdotuksia *Hämeenkanas* ja *Pohjankangas* perustellaan maisemallisin seikoin. Siinä missä edeltävissä perusteluissa oli puhe alueen historiasta, tunnettuudesta ja markkinoinnista, puhutaan nyt siitä, mikä on alueen visuaalinen ilme. Kuivien kangasmaastojen esitetään olevan alueen tunnusomaisinta maisemaa. Esimerkiksi:

- (4) Toiseksi paras olisi POHJANKANGAS
perustelu: komea nimi, harjut leimaavat Pohjois-Satakuntaa, nimi passaisi varmaan myöhemmin mukaan liittyville Karvialle ja Honkajoellekin...
- (5) POHJANKANGAS Perustelu: Suuri, monen kunnan alueelle ulottuva alue, jolla on myös valtakunnallista tunnettavuutta.

Suomen kielen lautakunnan antamien suositusten kanssa *Hämeen kangas* ja *Pohjan kangas* sopivat yhteen hiukan varauksellisemmin kuin edellisten kohtien nimiehdotukset. Suosituksissa todetaan, että uusi nimi saattaa löytyä ympäristöstä. Tosin mainitut esimerkit ovat asutusnimiä eivätkä luontonimiä. Suosituksissa todetaan myös, että tulisi suosia paikallisia nimimalleja. Koska sekä *Hämeen kangas* että *Pohjan kangas* ovat olemassa olevia luontonimiä, tämä vaatimus tietyksi toteutuu.

4.2.3 Muokatut paikannimet

Puheena olevat kunnat sijaitsevat nykyisten Pirkanmaan ja Satakunnan raja-alueella. Kankaanpää ja Jämijärvi kuuluvat Satakuntaan ja Parkano Pirkanmaahan. Yksi kunta-liitoskeskustelun kuumimpia aiheita onkin ollut, mihin maakuntaan uusi kunta tulee kuulumaan. Yhdistymissopimuksen mukaan uusi kunta hakee Pirkanmaan liiton jäsenyyttä, mutta erityisesti Kankaanpäässä tämä on aiheuttanut paljon närää. Maakuntarajan lisäksi yhdistymistä suunnittelevien kuntien välissä on vielä aluehallintoviraston toimialueenkin raja. Kankaanpää ja Jämijärvi ovat Lounais-Suomen ja Parkano taas Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella. Kirkollisessa hallinnossa tilanne on vieläkin monimutkaisempi: Jämijärvi kuuluu Tampereen, Kankaanpää Turun ja Parkano Lapuan hiippakuntaan.

Maakuntien nimistä muodostettuja nimiä (luokka 3a) ovat siis esimerkiksi *Hämeenlatva*, *Hämeensuu*, *Keski-Satakunta*, *Pirkanlatva*, *Sataharju*, *Satahäme*, *Satakangas*, *Satalinna*, *Satapirkka*, *Satapohja*, *Satavesi*, *Ylä-Pirkka* ja *Ylä-Satakunta*. Näistä maakunnanosan nimenä on vanhastaan käytetty *Ylä-Satakuntaa* (Suvanto 1973: 68–70). Myös nimi *Sata-Häme* on ollut käytössä, ja se lienee laajemminkin tunnettu Ikaalissa vuosittain järjestetyn Sata-Häme soi -tapahtuman nimestä. Samalla tavalla maakuntien rajalla olevaa aluetta korostaa ehdotus *Satapirkka*, jonka taakkana on se, että nimi on ollut alueella toimineen sok:laisen osuuskaupan nimenä. *Satapohja* puolestaan on ollut alueella toimineen otk:laisen osuuskaupan nimi. *Satalinna* taas tunnetaan Harjavallassa sijaitsevan sairaalan nimenä. *Hämeenlatva*- ja *Pirkanlatva*-tyyppiset nimet viittaavat puheena olevien maakuntien periferiassa sijaitsevaan alueeseen. *Sataharju*, *Satakangas* ja *Satavesi* ovat täysin uusia.

Puheena olevien nimien perusteluissa puhutaan siitä, että maakunnan osan nimi sijoittaa alueen kartalle. Eri kuntien asukkaiden on helpompi samastua tällaiseen nimeen, koska se ei ole kokonaan uusi vaan osa sitä maakuntaa, johon he ovat aina tai ainakin pitkään kuuluneet. Nämä seikat on hyvin kiteytetty seuraavassa perustelussa:

- (6) Mahdollisesti muodostuva uusi kunta ei ole mielestäni enää perinteisessä mielessä kunta jossa on jokin keskus eli ns. ”kirkko” eli paikka johon kaupallisten- ja julkistenpalveluiden asiointi kohdistuisi. Kunnassa olisi ainakin kaksi täydenpalvelun keskusta, joista asiointi suuntautuisi taas eteenpäin lähimpään suureen kaupunkiin. Parkanon ja Kankaanpään taajamien tapauksessa tämä keskus olisi todennäköisesti eri kuten nykyisinkin eli Tampere ja Pori. Kyseessä olisikin siis enemmän tapa järjestää palveluita yhdistetyn hallinnon alla monikeskuksisesti kuin perinteinen kunta. Tällaista kuntaa kuvastaa paremmin maantieteellistä aluetta kuvaava termi kuten Pohjois-Satakunta tai Ylä-Satakunta. Näin etenkin koska lähitulevaisuudessa on odotettavissa lisää kuntaliitoksia. Tällöin kunnan nimen tulisi edes jollain tasolla olla sellainen johon esimerkiksi siikaslainen, karvialainen tai kihniöläinen voisi kokea kuuluvansa. Mikään yksittäinen paikka ei ole näille ihmisille yhteinen eikä toisaalta täysin uusi nimi olisi kenellekään kotoisa.

Suomen kielen lautakunnan suosituksissa maakunnan osien nimiä pidetään karrettavina. Suosituksissa mainitaan, että sekaannusten estämiseksi maakuntien tai niiden osien nimiä, kuten *Ylä-Savo* ja *Vakka-Suomi*, seutukuntien nimiä (*Siikalatva*) ja 2000-luvun alussa keksittyjä aluekeskusten nimiä, kuten *Etelä-Karjala*, *Kemi-Tornio*, *Rovaseutu*, ei tulisi käyttää. Tätä kirjoitettaessa puhutaan kuitenkin superkunnista, jotka voisivat olla jopa puolen tai koko maakunnan kokoisia. Näin perinteinen kuntakäsitys todellakin muuttuisi kokonaan, kuten perustelussa 6 esitetään. Näyttääkin siltä, että tämä kohta lautakunnan suosituksissa ei enää ole välttämättä relevantti, jos kuntakoot todellakin muuttuvat siten, kuin nyt kaavaillaan.

Yhdistyvien kuntien nimistä yhdistämällä muodostettuja nimiä (luokka 3b) ovat esimerkiksi *Jämikano*, *Jäminokaa*, *Jämiparpää*, *Järvikanno*, *Järvinopää*, *Kankajärvi*, *Kankano*, *Kannojärvi*, *Kaparjalan kaupunki*, *Parkaanjärvi* ja *Pääkanojärvi*. Näille ehdotuksille ei useinkaan ole annettu perusteluja lainkaan, tai sitten perustelu on hyvin lyhyt ja mekaaninen: kun kunnat yhdistyvät, myös niiden nimet yhdistyvät. Olemassa olevaa nimimaisemaa ei oteta huomioon millään tavalla, vaan nimen ehdotetaan voivan olla lähes mitä vain. Edes suomen kielen rakennetta ja sitä kautta nimien käytettävyyttä ei oteta huomioon, mikä näkyy esimerkiksi ehdotuksissa *Jämiparpää* ja *Järvinopää*, joissa ei ole vokaalisointuakaan. Esimerkkejä perusteluista:

- (7) Ehdotukseni uuden kunnan nimeksi PARKAJÄRVI.
Yhdistelmä kaikista kolmesta.
Par-Parkano
Ka-Kankaanpää
Järvi-Jämijärvi
- (8) Uuden kunnan nimeksi ehdotan jo aiemminkin esillä ollutta ja iskevää asian ytimeen pureutuvaa nimeä: JÄMIPARKA!! Siinä on elementtejä jokaisen nykyisen kunnan nimestä. Jos laajempi yhteenliittymä toteutuu (Honkajoki, Siikainen, Karvia) sen nimeksi pitäisi tulla: JÄMIPARKAHOKASI!

- (9) Ehdotan uuden kunnan nimeksi Kaparjalan kaupunki. Nimi on muodostettu nykyisten kuntien ensimmäisistä tavuista kuntien suuruusjärjestyksessä. Kan-tavusta jää n-kirjain pois, sillä äännettäessä se muuttuisi m-kirjaimeksi. Jä-tavusta jää pisteet pois. Lisäksi tulee länsisuomalainen la-pääte. Nimi ei merkitse mitään. Googlaamalla ei tule esille mitään. Nettiosoite tulisi olemaan nimen mukainen. Nettisanakirjan mukaan millään kielellä nimi ei merkitse mitään. Nimi voisi olla myös muodossa KAPARJAMIN KAUPUNKI.

Puheena olevan kaltaisia eri nimiä yhdistämällä tehtyjä nimiä ei varsinaisesti mainita suomen kielen lautakunnan suosituksissa. Kartettavien nimien kohdassa puhutaan kuitenkin ”lyhennesanoista”, ja esimerkkinä mainitaan *Rajupusu*, joka on muodostettu Rantasalmen, Juvan, Puumalan ja Sulkavan nimistä. Tällaiset tekosanat, jotka on muodostettu yhdistämällä, ovat tuttuja yritysten nimistä, esim. *Marli* (< *marjalikööri*) ja *Juhamer* (< *Juha Meronen*) (Sjöblom 2006: 181–182; Svenström 2005: 36–37). Tästä voinee päätellä, että ei-lingvistin kielitajussa erityyppiset nimet eivät välttämättä muodosta erilaisia kategorioita ja että kunnannimienkin mallia voi hakea nimimaiseman eri puolilta, ei vain asutus- ja luontonimistöstä (ks. myös Päres-Schulman 2005: 217).

4.2.4 Uudet paikannimet

Tähän ryhmään kuuluu ylivoimaisesti eniten nimiä, kuten edellä on käynyt ilmi kuviosta 1. Suurin luokka (4a) ovat erilaiset nimet, joiden nimeämisperuste on puheena olevien paikkakuntien luonto ja siihen olennaisena osana kuuluvat kankaat, harjut, suot ja lähteet. Yleisin on nimityyppi, jossa on määriteosana genetiivi *kankaan* tai joiden perus- tai määriteosana esiintyy nominatiivi *kangas*, esim. *Harjunkangas*, *Järvikangas*, *Kangasharju*, *Kangasjärvi*, *Kangaskylä*, *Kangasmaa*, *Kangassalo*, *Kankaanharju*, *Kankaanjärvi*, *Kankaankeidas*, *Kankaanlähde*, *Kankaanranta*, *Kortekangas*, *Lähdekangas*, *Mäntykangas*, *Niinikangas*, *Parkkakangas*, *Petäjäkangas* ja *Ylikangas*. Myös johdokset *Kankaisto* ja *Kankaala* esiintyvät kerran. Perusteluissa *kangas*-sanana suosimista selitetään seudun yleisen maastotyyppin lisäksi jo edellä puheena olleilla kuuluisilla Hämeenkankaan ja Pohjankankaan harjumaisilla kangasmaastoilla. Ehkä taustalla vaikuttaa myös jo edellä puheena ollut *Kyrönkangas* ja *Kyrönkankaan tie*. Yhdessä perustelussa otetaan esille homonyminen *kangas* ’tekstiili’, koska Kankaanpäässä on tekstiili-teollisuutta. Esimerkkejä:

- (10) Maantieteellisesti jokaista liittyvää kuntaa hallitsee harjualue: Kankaanpäästä Pohjanganas, Parkanoa Isokangas ja Jämijärveä Hämeenkangas.
- (11) Ehdotus uudesta nimestä tulevalle kaupungille: Kankaala
Perustelut: eiköhän nämä kuivat ja komeat kangasmaastot yhdistä näitä kolmea kuntaa...

- (12) Ehdotukseni uuden kaupungin nimeksi on Kangasmaa. Kangasmaan kaupunki.
Nimessä tulee esille alueelle ominainen maasto pitkälle levittäytyvine Hämeen- ja Pohjankankaineen. Nimen voi tulkita viittaavan myös alueella yhä toimivaan tekstiiliteollisuuteen. Nimi on samalla ytimekäs sekä riittävän helppo myös ulkomaalaisen korviin.

Kangas-nimien yhteydessä on kolmessa tapauksessa kommentoitu myös Kankaanpään ja Parkanon vaakunoita, joissa kummassakin on mänty. Myös nimiehdotuksia *Honkajärvi*, *Mäntykangas*, *Mäntyniemi*, *Petäjäinen* ja *Petäjämäa* on ehdotettu heraldisin perustein. Esimerkkejä:

- (13) Mäntykangas: Sekä Kankaanpään että Parkanon vaakunoissa on kuvattuna mänty, ja alueen yhteinen kansalaiopistokin toimii nimellä Petäjä-opisto. Kangas kuvaa pitkälti myös Jämijärven maastoa.
- (14) No totta Mooses, MÄNTYNIEMI!! Mäntyniemi on tuttu, erilaisia mielikuvia esiin nostava nimi suomalaisille. Parkanon vaakunassa esiintyy mänty, kuin myös Kankaanpään. Täällä lukuisten järvien alueella on paljon niemiä ja mäntyisiä metsiä.
- (15) Petäjäinen
Parkanon ja Kankaanpään vaakunoihin sopiva nimi ja onhan meillä jo Petäjä-opisto. Tiedä häntä, miten Petäjäopiston nimi on keksitty, mutta Petäjäisten kunnan nimelle sopivat kaiketi samat perustelut.

Kankaan jälkeen nimiehdotusten toiseksi yleisin maastoappellatiivi on *lähde*. Tähän on varmasti vaikuttanut jo edellä puheena ollut *Kuninkaanlähde*, Kankaanpäässä sijaitseva merkittävä lähde ja kulmakunta, jotka ovat jonkin verran tunnettuja seudun ulkopuolellakin. Perus- tai määriteosa *lähde* tai määriteosa *lähteen* esiintyy seuraavissa ehdotuksissa: *Kankaanlähde*, *Lähdekangas*, *Lähdesalo*, *Lähteenkangas* ja *Lähteesalo*. Myös *Lähde* sisältyy ehdotuksiin. Näidenkin perusteluissa mainitaan alueen maastoon ja maisemaan liittyviä seikkoja:

- (16) LÄHDEKANGAS.” Nimi kuvaa mielestäni seudun runsaita pohjavesivaroja, kangasmaastoa ja upeita lähteitä luonnonrikkautena.
- (17) Ehdotan nimeksi Lähde. Perustelu 1) Kaikissa kunnissa on lähteitä, 2) Mikään ei viittaa entisiin nimiin, 3) Nimi on tarpeeksi lyhyt ja 4) Tulevasta kaupungista lähtee kaikkea hyvää koko Suomeen ja maailmalle.

Tähän saakka esitetyt nimet eivät varsinaisesti vastaa suomen kielen lautakunnan suosituksia uuden kunnan nimestä. Ovathan ne kaikki uusia ja seipitettyjä nimiä, ja heti ensimmäisenä suosituksissa mainitaan, että tavoite on, että tuttu nimistö säilyisi

käytössä mahdollisimman laajasti. Kuitenkin myöhemmin kohdassa viisi todetaan, että uudisnimiä harkittaessa pitäisi käyttää alueelle tunnusomaisia nimimalleja, muun muassa asutusnimien sanastoa. Tältä osin ehdotukset vastaavat suositusta. Kaikki *männyn, lähteen ja kankaan* sisältävät nimet ovat toki paikallisten sekä luonto- että asutusnimien mallin mukaisia.

Omaperäisempikin paikallinen nimimaisema tulee esille. Ehdotuksissa *Keitaanharju, Keitaansalo* ja *Kankaankeidas* on tuotu esille alueen suonnimissä tyypillinen *keidas*-appellatiivi. *Keidas*-määriteosan sisältäviä suonnimiä on kaikissa puheenaolevissa kunnissa, esim. *Häädetkeidas, Mustakeidas, Puurokeidas*. *Keidas* on ilmeisesti kantskandinaavinen laina, jonka merkitys suomen murteissa on esimerkiksi 'kannas, mäki metsäylängöllä, suomätäs ja suosaareke'. Puheena olevalla alueella *keidas* on ollut näihin asti elävä murrenana merkityksessä 'suo'. (Itkonen 1962: 33–44.) Tosin mitään perustelua näillä ehdotuksilla ei ole, joten tämän paikallisen maaston erikoispiirteen ja murremaiseman esiin tuonti ei ehkä ole tarkoituksellista.

Esteettisin perustein ehdotetuissa nimissä (luokka 4b) on muutamia suorastaan lyyrisiä nimiä ja perusteluja. Esimerkiksi nimet *Sini, Sinimaa, Sinikangas* ja *Siniharju* tuovat mieleen jonkin fiktiivisen ja ehkä lapsille suunnatun kertomuksen nimistön, jolle on tyypillistä symbolismi ja irtautuminen arkitodellisuudesta (ks. esim. Bertills 2003: 57–58). Nimet ovat kaikki saman henkilön ehdottamia, ja perustelut liittyvät luontoarvoihin, kauneuteen ja yleensä myönteisiin mielikuviin ja tunnelmiin. Kaikkien puheena olevien kuntien vaakunoissa esiintyvä sininen väri liitetään myös tähän samaan yhteyteen. Ehdottajalta jää huomaamatta, että sininen esiintyy näissä vaakunoissa siksi, että se on kullan ohella Satakunnan toinen heraldinen pääväri (*Suomen kunnallisvaakunat* 1982).

- (18) - Kaikkien liitoskuntien vaakunassa sininen on pääväri.
- Ehdotetut nimet ovat taatusti neutraaleja eivätkä suoraan viittaa yhteenkään nykyiseen kuntaan.
- Sini/sininen on suomalaisten mielestä hyvin kaunis ja positiivinen sana (ja väri)
- Sininen viittaa sekä alueen järviin että myös alueen suuruuteen. Maisemahan (myös vihreä metsä) näyttää kauempana aina vähän sinertävältä.
- Sininen vittaa hienoon hämäärään (sininen hetki), jollainen on Suomessa pitkä. Sininen hetki esiintyy kaikkina vuodenaikoina.
- Missään ehdotetussa nimessä ei ole ”ääkkösiä”.
- Helppoja lausua ja kirjoittaa, yksinkertaisia ja mieleenjääviä.
- Eivät väkisin tehtyjä tai hankalia, vaan mielenkiintoa ja myönteisiä odotuksia ja ajatuksia herättäviä nimiä uudelle upealle kunnalle

Edellisten nimien perusteluissa tulee vielä esille se, että nimessä ei saa olla ”ääkkösiä”. Tämä seikka nousee esille paitsi tässä myös nimien *Kangasharju, Kaanava, Niinisalo, Pohjankangas* ja *Parkano* ehdotuksissa. Etuvokaalien todetaan olevan hankalia sähköpostiosoitteiden kannalta, ja lisäksi niiden todetaan olevan hankalia *kansainvälisissä yhteyksissä*, kuten yksi *Niinisalo*-nimeä ehdottanut esittää. Etuvokaalien kartta-

minen on tullut esiin muuallakin kansalaisten nimikäsityksistä kysyttäessä (Paikkala 2001: 184–185; Yli-Kojola 2005: 181; Koistinen 2008: 177). Esteettisten nimeämisperusteiden oheen on muutamissa perusteluissa liitetty lisäksi ekologiset arvot. Ehdotusten joukossa on esimerkiksi *Karpalo* (esimerkki 19), jonka tyyppisiä nimiä on totuttu näkemään vaikkapa lähikauppojen ja käsityömyymälöiden nimien yksilöivinä nimenosina (ks. Sjöblom 2006: 174–180). Sen perusteluissa mainitaan esteettiset ja ekologiset seikat.

- (19) Ehdotan uudelle Jämijärvi-Kankaanpää-Parkano -kunnalle nimeä KARPALO.

Perustelut:

Karpalo, kaunis perisuomalainen sana, puolukansukuisen varpukasvin nimi, on kunnan nimenä lyhyt ja naseva. Nimi erottuu muiden kuntien nimistä. Sana sisältää elementtejä kahdesta yhteen liittyvästä kunnasta (Parkano & Kankaanpää) olematta silti niiden tylsä yhdistelmä. Lisäksi se kuvaa alueen soista luontoa ja saattaa jopa auttaa suojelemaan joitakin vielä toistaiseksi ojittamattomia soita - eli liittyy myös ekologisesti kestävää tulevaisuuteen.

Ironisissa ja humoristisissa nimissä (luokka 4c) on käytetty muun muassa alueen kunnallispoliitikkojen nimiä, ja perustelua ei esitetä. Muita ironisiksi luokittelemiani ovat esimerkiksi *Ikaalisten maalaiskunta*, *Pirkanpohja* ja *Vesiperä*. Ikaalinen ei ole tiedusteluista huolimatta lähtenyt mukaan puheena olevaan kuntaliitoshankkeeseen, joten olen ehdotuksesta lukevinani ironiaa: köyhempien ja perifeerisempien entisten kyliensä seura ei kelpaa emäpitäjä Ikaalisille. *Pirkanpohjan* luokittelin tähän siksi, että perusteluissa koko yhdistymishanketta luonnehditaan pohjanoteeraukseksi. Humoristisiksi luokittelin esimerkiksi nimet *Hiihtomaa*, *Vehreestadin kaupunki* ja *Viltti-Hattula*. Monenlaista ironiaa ja huumoria on ehdotuksen *Linnunlaulu* (katu Niinisalossa) perustelussa. Ironinen ja humoristinen tulkinta ohjautuu jo perustelun alussa olevasta puhuttelusta *Sir/Madam*. Lisäksi kunnallispolitiikkaa luonnehditaan perustelussa *hauskaksi harrastukseksi* ja uutta kuntaa *temmellyskentäksi*, jonka *vaakunassa lintu laulaa Pirkanmaan hymniä tuuheassa männyssä*. Kuten edellä on tullut esille, maakuntakysymys ja uuden kunnan sijoittuminen Pirkanmaalle, on erityisesti kankaanpääläisille ollut hankala asia. On epäilty, ettei kaupungin kehitys osana Pirkanmaan maakuntaa olisi lainkaan taattu.

- (20) **Linnunlaulu**

Sir/Madam,

Erinomaisen hyvä nimi olisi mm. Eversti Markku Myllykankaan esittämä Niinisalo.

Kunnallispolitiikka on kuitenkin erittäin hauska harrastus monien muitten harrastusten joukossa, joten uuden temmellyskentän nimikin pitää olla leppoisaa sorttia.

Ehdotukseni uuden kaupungin nimeksi on Niinisalosta tuttu -

Linnunlaulu

Linnunlaululla oli aikanaan iso merkitys, kun Parkanon, Jämijärven ja Kankaanpään nuorukaiset lähtivät sotaan Niinisalosta. Parkanon-Kankaanpään ja Jämijärven vaakunoista saadaan ilman suurempia vääntöjä toimiva vaakuna, kun lintu laulaa Pirkanmaan hymniä tuuheassa männyssä. Ympäristöystävällisessä kestävässä kehitystä vaalivassa kunnassa on sijaa villieläimille mm. yöilmoissa liitävillä linnuilla. Musiikki on aina ollut sydäntämme lähellä ja niinpä täällä edelleen Linnunlaulu soi!

Luokkiin 4a, 4b ja 4c kuuluvien nimiehdotusten perusteluissa on mahdollista nähdä tietynlainen luontoarvojen diskurssi. *Kangas-* ja *lähde-*elementin sisältävien ehdotusten perusteluissa alueen luontoa kuvataan toistuvasti adjektiiveilla *kaunis*, *komea* ja *upea*. Lisäksi puhutaan *luonnon rikkauksista* ja *salomaan rauhasta*. Kuten edellä tuli esiin, myös esteettisin perustein esitetyssä nimessä saattaa olla mukana ekologinen perustelu (esimerkki 19). Samoin *Linnunlaulu*-esimerkissä (20) viitataan ympäristöystävällisyyteen ja kestävässä kehitykseen vaikkakin ironisin sävyin. Totta onkin, että pohjoisen Satakunnan ja Pirkanmaan kunnat ovat melko harvaan asuttuja ja erämaisia. Tätä seikkaa tuodaan selvästi esille esimerkiksi Parkanon kaupungin verkkosivujen visuaalisessa ilmeessä (<http://www.parkano.fi/>) ja teksteissä, joissa puhutaan mm. *keysyttämättömästä erämaasta*. Luonnonläheisyyden korostaminen on tässä tietysti osa edellä puheena ollutta markkinointistrategiaa ja alueen imagon rakennusta.

Viimeisessä luokassa (4d) ovat ne nimiehdotukset, joiden perustelut ovat monenkirjavia ja usein epäselviä tai puuttuvat kokonaan. Joihinkin sisältyy paikkakuntien historiaan, tunnetuihin henkilöihin tai elinkeinoihin liittyä aineksia. Esimerkiksi *Hiihtomaa* viitanee Jämijärvellä sijaitsevaan Jämin luontoliikuntakeskukseen, jossa on muun muassa hiihtoputki. *Honkapääsky*-ehdotuksessa taas on ehkä ajateltu Kankaanpään ja Parkanon mäntyaiheisten vaakunoiden lisäksi Jämijärven vaakunaa, jossa on kaksi pääskystä. *Parooni* viittaa vapaaherra Gustaf Wrede af Elimään, kuuluisaan Parkanon paroniin, joka toimi metsänhoitajana Parkanossa ja oli hyvin merkittävä paikallinen vaikuttaja (Mäkynen-Schouwvlieger 1998). *Pihlajamaa* taas viitanee kuuluisaan jämjärveläiseen harmonikkataiteilijaan Lasse Pihlajamaahan. *Reima* puolestaan on pukinetehdas, joka toimii Kankaanpäässä ja jolla aiemmin oli toimipiste myös Parkanossa. Moninaisista epäselvistä perusteluista olkoot esimerkkeinä seuraavat:

- (21) Kantaharju (vrt. Partaharju) Harjus tai uudissanana Harjos (l. Harjanne - viittaa sekä Hämeenharjuun että ko. Lapin lohikalan kautta Jämijärveen - ”Satakunnan/Pirkanmaan Lappiin”) - (harjos yleensä on monen harjanteen (nyt Hämeen- ja Pohjankangas) muodostama harjujakso --

Uuras (vrt. Uurainen, uurastaa, ”maasta se...”)

Harjunpää (Harjunpää ja paha pappi)

Harjuinpää (Harjuinpää ja hyvä pappi – Hämeenkangas –

- (22) Uuden(mahdollisen)kunnan nimeksi ehdotan : Kaanava Koska -Kahden jo olevan kunna vaakunoissakin on mänty -Männyt ovat hyvin edustettuina myös Jämijärvellä -Uusi nimi ei mukaile mitään vanhoista kunnista --

5 Lopuksi

Tässä katsauksessa tarkastelen Jämijärven, Kankaanpään ja Parkanon kuntaliitoshankkeen yhteydessä järjestetyn nimikilpailun satoa. Olen saanut käyttööni kaikki kilpailuun lähetetyt nimiehdotukset ja niiden perustelut. Olen jakanut nimiehdotukset nimeämisperusteiden mukaan neljään ryhmään: 1) elementin *Kyrö*-sisältävät nimet, jotka perustuvat yhdistymistä suunnittelevien kuntien yhteiseen muinaiseen emäpitäjään *Kyröön*, 2) nykyisin käytössä olevat nimet, 3) nykyisin käytössä olevista nimistä muokatut nimet ja 4) kokonaan uudet nimet. Nimeämisperusteet määräytyvät tässä sen mukaan, mitä ehdottaja on perusteluissaan maininnut. Tosin kaikista nimistä perustelua ei ole ollut käytettävissä.

Tutkimuskysymykseni on, millaiseksi kuntalaiset hahmottavat uuden kunnan nimen ja millaisin perusteluin he esittävät nimiä. Kilpailuun osallistujien kirjoittamia perusteluita olen tutkinut laadullisesti siten, että olen teemoitellut erilaiset perustelut omiin ryhmiinsä. Eri teemoja olen väljästi luokitellut erilaisiin diskursseihin sen mukaan, puhutaanko nimistä esimerkiksi alueen historian kuvastajina tai markkinoinnin välineinä. Olen myös katsonut, kuinka hyvin nimiehdotukset ja perustelut sopivat yhteen suomen kielen lautakunnan vuonna 2006 antamien ja vuonna 2008 päivitettyjen kunnannimisuositusten kanssa. Parhaimmassa tapauksessa tällaisesta analyysistä saattaa olla apua jonkin toisen uuden kunnan nimeä suunniteltaessa.

Aineiston määrällinen tarkastelu osoittaa, että useimmissa tapauksissa kansalaiset ehdottavat uudelle yhdistyville kunnalle joko käytössä olevista nimistä muokattua nimeä tai kokonaan uutta ja seipitettyä. Näiden eli luokkiin 3 ja 4 sijoittamieni nimien määrä kattaa peräti 72,6 % kaikista ehdotuksista. Nämä ovat valtaosin myös eri nimiä. Luokkien 1 ja 2 nimiehdotuksia on kaikista 27,4 %, ja nämä ovat usein samoja nimiä.

Laadullisessa tarkastelussa käy ilmi, että luokkaan 1 eli muinaiseen *Kyrön* suurpitäjään viittaavien nimien (esim. *Kyrönkangas*, *Uus-Kyrö*) perusteluissa puhutaan alueen historiasta ja nimistön jatkuvuudesta. Niissä kirjaudutaan diskurssiin, jossa paikan nimistö nähdään kotiseudun menneisyyden kuvastajana. Nimistö heijastaa asutuksen jatkuvuutta, ja vanhat nimet kelpaavat myös nykyaikaiseksi brändiksi. Perustelut ovat pitkiä ja niissä käytetään asiantuntijakieltä ja jopa viitataan lähteisiin. Suomen kielen lautakunnan suositusten kanssa nämä ehdotukset sopivat hyvin yhteen.

Luokan 2 ehdotusten eli nykyisin käytössä olevien nimien (esim. *Kankaanpää*, *Pohjankangas*) perusteluissa tuodaan myönteisinä seikkoina esiin tunnettuus ja viestivyys. Tähän ryhmään kuuluu myös *Niinisalo*, joka oli kaikkein useimmin ehdotettu nimi. Niinisalo on taajama Kankaanpäässä, ja se on tunnettu varuskunnastaan. Tämän nimiehdotuksen perusteluissa on tunnettuuden ja viestivyyden lisäksi läsnä markkinointidiskurssi, jossa kunnan nimen esitetään olevan osa kunnan markkinointistrategiaa. Myös joissain ryhmän 4 eli kokonaan uusien nimien perusteluissa mainitaan markki-

nointinäkökulma. Nykyisin käytössä olevat nimet sopivat hyvin yhteen suomen kielen lautakunnan suositusten kanssa.

Ryhmään 3 kuuluvien nimiehdotusten perustelut ovat lyhyitä, ja monesti perustelut puuttuvat kokonaan. Nimiehdotukset ovat useimmassa tapauksessa mekaanisia yhdistelmiä nimistä *Satakunta*, *Pirkanmaa* ja *Häme* tai kunnannimistä *Jämijärvi*, *Kankaanpää*, *Parkano*, esimerkiksi *Satapirkka*, *Parpääjärvi*. Varsinkin kunnannimistä muokatut ehdotukset ovat hyvin mielivaltaisia tai jopa kielenvastaisia. Tällaisia muokattuja nimiä ei pidetä onnistuneina suomen kielen lautakunnan suosituksissa.

Kokonaan uusien nimien eli ryhmään 4 kuuluvien tapausten perusteluissa on eniten variaatiota. Suurin ryhmä perusteluissa liittyy alueen luonnon ominaispiirteisiin, korkeisiin harjumaisiin mäntykankaisiin, lähteisiin ja soihin, esimerkiksi *Lähdekan-gas*, *Harjunmaa*. Tässä yhteydessä voi puhua luontoarvojen diskurssista, jossa alueen luontoa ja maisemaa luonnehditaan *kauniiksi*, *komeaksi* ja *upeaksi*. Luonnon kerrotaan olevan paitsi alueen tunnusomainen piirre myös vetovoimatekijä. Tämän lisäksi ryhmän 4 nimiehdotusten perusteluissa tulevat esiin puhtaasti esteettiset tai humoristiset ja ironiset seikat. Kokonaan uusissa nimissä on myös suuri määrä ehdotuksia, joiden perustelut ovat täysin epäselviä. Tämän ryhmän nimet eivät ole suomen kielen lautakunnan suositusten mukaisia.

Analyysi kertoo, että ihmisten käsitykset kunnannimistä ovat valtaosin erilaisia kuin asiantuntijoiden. Paikannimet eivät aina jäsenny erilliseksi kategoriaksi muista nimistä, vaan kunnannimeksi ehdotetaan esimerkiksi nimiä, jotka sopisivat paremmin vaikka liikeyrityksen nimeksi tai satukirjan sivuille. Tämä tarkoittaa, että kuntaliitos-hankkeiden ja kuntauudistuksen edetessä on tarvetta asiantuntevalle nimistönsuunnitelulle. Samalla voi todeta, että suomen kielen lautakunnan vuonna 2006 muotoilemat suositukset saattavat olla päivityksen tarpeessa ainakin suhtautumisessaan maakunnan nimen tai sen osan käytettävyyteen kunnannimessä. Tällä hetkellä näyttää nimittäin siltä, että uudet kunnat tulevat olemaan laajempia kuin esimerkiksi Paras-hankkeen alkuaikoina ajateltiin.

Lähteet

- AALTO, TIINA 2001: *Osoitteena Osmankäämintie. Vantaan Tikkurilan kasviaiheiset ryhmänimet*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, suomen kieli.
- AINIALA, TERHI 2004: Kadunnimet opastajina ja sivistäjinä. Kesän 2002 keskustelun tarkastelu. – *Virittäjä* 108 s. 106–115.
- AINIALA, TERHI–HALONEN, MIA 2011: Somalialaistautaiset nuoret nimistönkäyttäjinä Itä-Helsingissä. – *Virittäjä* 115 s. 193–220.
- AINIALA, TERHI – SAARELMA, MINNA – SJÖBLOM, PAULA 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Tietolipas 221. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- ALHONEN, PENTTI 1996: Hämeen- ja Pohjankankaan muodostumisympäristö ja sen kehityshistoria. – Esa Laakso (toim.), *Kyrönkankaantie* s. 28–39. Hämeenkyrön, Ikaalisten, Jämijärven, Kankaanpään ja Karvian Lions clubit.
- BERTILLS, YVONNE 2003: *Beyond identification. Proper names in children's literature*. Åbo: Åbo Akademi University Press.

- Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne. Kunnallishallinnon rakennetyöryhmän selvitys. II osa, alueellinen tarkastelu.* Valtiovarainministeriö 2012.
- ESKOLA, JARI – SUORANTA, JUHA 2005: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen.* Tampere: Vastapaino.
- ITKONEN, TERHO 1962: *Keidas. Erään maastotermin vaiheita.* Suomi 110:1. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- JOKIPII, MAUNO 1996: Kyrönkankaan vanhan maantien historiaa. – Esa Laakso (toim.), *Kyrönkankaantie* s. 6–27. Hämeenkyrön, Ikaalisten, Jämijärven, Kankaanpään ja Karvian Lions clubit.
- Jämijärven, Kankaanpään ja Parkanon kuntaliitoshankkeen verkkosivut.* <http://www.kuntaliitos.fi/> (1.3.2012).
- Kankaanpään seutu* 25.8.2011.
- KIVINIEMI, EERO [1972] 1999: Maisema muuttuu – mullistuuko nimistö? – Sirkka Paikkala, Ritva Liisa Pitkänen & Peter Slotte (toim.), *Yhteinen nimiympäristömme. Nimistön suunnittelun opas* s. 9–14. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus & Suomen kuntaliitto.
- KOISTINEN, ULLA 2008: *Espoon kadunnimikysely 2007. Nimenkäyttäjien mielipiteitä ja näkökulmia Espoon kadunnimistä.* Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen nimistöryhmä. *Kunnet.net. Suomen kuntaliiton tarjoama verkkopalvelu.* <http://www.kunnet.net/fi/palvelualueet/paras/> (18.8.2011).
- Kuntajakolaki.* <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091698>. (18.8.2011).
- LUHO, VILLE 1954: Mitä merkitsee ”Kyrö”. – Aulis Ojajärvi (toim.), *Kytösavut* VI s. 113–142. Vaasa: Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto.
- MÄKYNEN-SCHOUWVLIEGER, AUNE 1998: *Parkanon parooni. Ihminen roolin ja tarinoiden takana.* Parkano: Parkano-seura.
- NS = *Nykysuomen sanakirja*, osat V ja VI. Päätoimittaja Matti Sadeniemi. Porvoo: WSOY 1966.
- PAIKKALA, SIRKKA 2000: Nimistön suunnittelu kunnissa 1999. – Sirkka Paikkala (toim.), *Paikannimien hätäkaste* s. 7–58. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus & Suomen kuntaliitto.
- 2001: Paikannimet kulttuuriperintönä. – Kaija Mallat, Terhi Ainiala & Eero Kiviniemi (toim.), *Nimien maailmasta* s. 176–191. Kieli 14. Helsinki: Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.
- PAPUNEN, PENTTI 1996: Ikaalinen eräalueena ja kappeliseurakuntana keskiajalta noin vuoteen 1640. – Pentti Alhonen, Pentti Papunen & Seija Sarkki-Isomaa (toim.), *Ikaalisten entisen emäpitäjän historia* I s. 161–389. Honkajoen kunta, Ikaalisten kaupunki, Jämijärven kunta, Kankaanpään kaupunki, Kihniön kunta, Parkanon kaupunki.
- Parkanon kaupungin kotisivut.* <http://www.parkano.fi/> (1.3.2012).
- Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma.* Valtioneuvosto 2011.
- PIETIKÄINEN, SARI – MÄNTYENEN, ANNE 2009: *Kurssi kohti diskurssia.* Tampere: Vastapaino.
- PÄRES-SCHULMAN, LEENA 2005: Kilpailu aluekeskuksen nimestä. Miksei Matinpöytä kelvannut uuden alueen etiketiksi Espoossa? – Terhi Ainiala (toim.), *Kaupungin nimet. Kymmenen kirjoitusta kaupunkinimistä* s. 202–217. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- STJÖBLÖM, PAULA 2006: *Toiminimen toimenkuva. Suomalaisen yritysnimistön rakenne ja funktiot.* Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1064. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- SOLIN, ANNA 2002: Arvot vai ohjeartot? Ympäristönsuojelun merkityksistä hallinnon teksteissä. – Vesa Heikkinen (toim.), *Virkapukuinen kieli* s. 157–171. Helsinki: Suomalaisen

- Kirjallisuuden Seura.
- Suomalainen paikannimikirja*. Päätoimittaja Sirkka Paikkala. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 146. Helsinki: Karttakeskus & Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2007.
- Suomen kunnallisvaakunat*. Toimittanut Atte Haikonen. Helsinki: Suomen kunnallisliitto 1982.
- SUVANTO, SEPPÖ 1973: *Satakunnan historia III. Keskiaika*. Pori: Satakunnan maakuntaliitto.
- SVENSTRÖM, MARIA 2005: *Mikä yritykselle nimeksi? Oulussa toimivien IT-yritysten ja parturikampaamojen nimet*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto, suomen kieli.
- VAHTOLA, JOUKO 1980: *Tornionjoki- ja Kemijokilaakson asutuksen synty. Nimistötieteellinen ja historiallinen tutkimus*. Studia Historica Septentrionalia 3. Rovaniemi: Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys.
- VILJAMAA-LAAKSO, MARJA 1999a: Markkinavoimat, virtuaalitetodellisuus ja paikannimet. – Sirkka Paikkala, Ritva Liisa Pitkänen & Peter Slotte (toim.), *Yhteinen nimiympäristömme. Nimistönsuunnittelun opas* s. 82–87. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus & Suomen kuntaliitto.
- 1999b: Nimistönsuunnittelu 2000-luvulle. – Sirkka Paikkala, Ritva Liisa Pitkänen & Peter Slotte (toim.), *Yhteinen nimiympäristömme. Nimistönsuunnittelun opas* s. 40–53. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus & Suomen kuntaliitto.
- VILKUNA, KUSTAA 1965: Paikannimien paikallissijojen käytöstä. – *Virittäjä* 69 s. 105–120.
- VIRKKALA, K. 1951: Satakunta jääkauden loppuvaiheessa. – L. I. Kaukamaa, Kauko Heikkinen & M. J. Saarnilehto (toim.), *Satakuntaa ja satakuntalaisia* s. 41–66. Pori: Satakunnan kirjallinen kerho.
- Yhdistyvien kuntien nimet*. <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=2643> (29.8.2011).
- YLI-KOJOLA, MARIA 2005: Kurvinpussi vai Torikatu? Kouvolalaisten mielipiteitä kadunnimistä. – Terhi Ainiala (toim.), *Kaupungin nimet. Kymmenen kirjoitusta kaupunkinimistä* s. 178–201. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Kirjoittajan yhteystiedot:
etunimi.sukunimi@oulu.fi